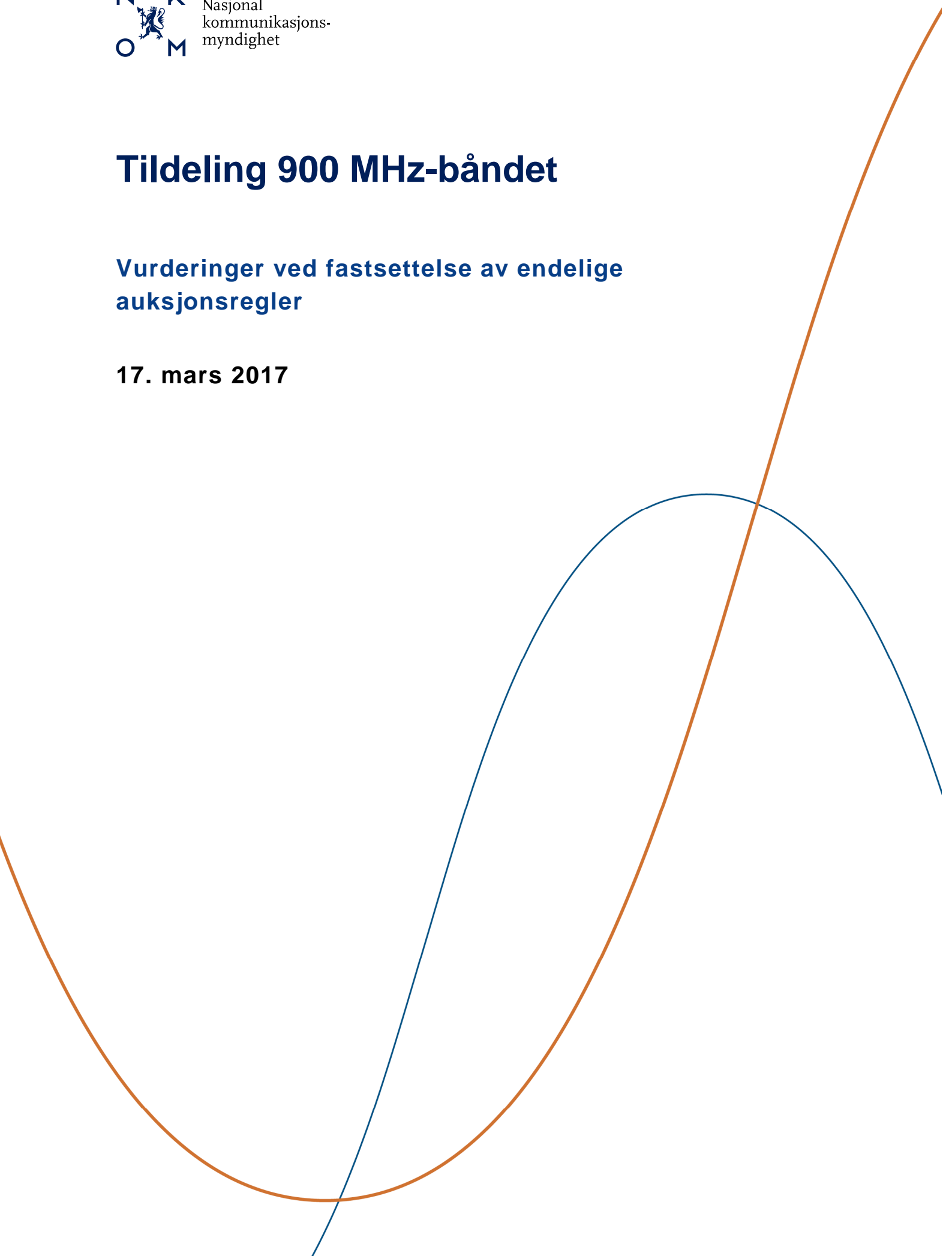

Tildeling 900 MHz-båndet

Vurderinger ved fastsettelse av endelige auksjonsregler

17. mars 2017

Innholdsfortegnelse

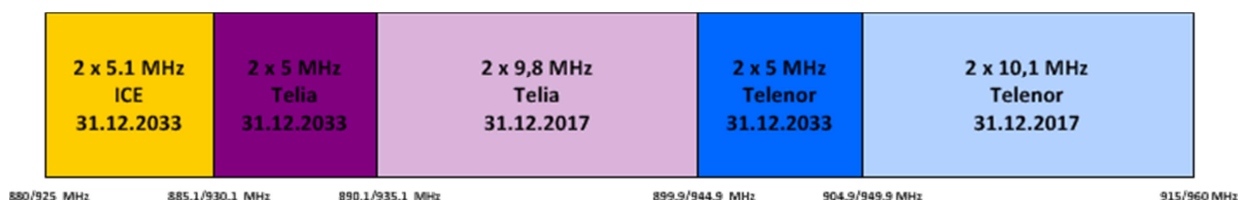
1	Innledning og kort oversikt over tildelingsprosessen.....	3
1.1	Om frekvensressursene som skal tildeles	3
1.2	Regulering av tildelingen	3
1.2.1	Innledning.....	3
1.2.2	Om det overordnede rammeverket.....	3
1.2.3	Om fastsettelse av auksjonsregelverket	4
2	Høringsinnspillene og Nkoms vurdering	5
2.1	Innspill til de ulike trinnene i auksjonen	5
2.1.1	Innledning.....	5
2.1.2	Innspill til første trinn i auksjonen – allocation stage.....	5
2.1.3	Innspill til andre trinn i auksjonen – block assignment stage	6
2.1.4	Innspill til tredje trinn i auksjonen – frequency assignment stage	7
2.2	Ny regel om overgangsperiode	9
2.3	Om bankgarantiens størrelse	9
2.4	Om frekvenstillatelsen	10
2.5	Innspill om årlige frekvensavgifter.....	11

1 Innledning og kort oversikt over tildelingsprosessen

1.1 Om frekvensressursene som skal tildeles

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har siden høsten 2014 forberedt tildeling av frekvensressurser i 900 MHz-båndet¹. Ressursene som skal tildeles utgjør ca. 2 x 20 MHz og skal tildeles ved auksjon. Frekvensressursene innehas i dag av henholdsvis Telia Norge AS (Telia) og Telenor ASA (Telenor). Telia innehar frekvensblokkene 890,1-889,9 / 935,1-944,9 MHz (2 x 9,8 MHz) og Telenor innehar frekvensblokkene 904,9-915,0 / 949,9-960 MHz (2 x 10,1 MHz). Tillatelsene utløper 31. desember 2017.

Tillatelser i båndet med utløpsdato 31. desember 2033, som innehas av ICE Communication Norge AS (ICE), Telia og Telenor inngår ikke i auksjonen.

Figur 1: Blokkinndeling og eksisterende tillatelsene i 900 MHz-båndet med utløpsdato

1.2 Regulering av tildelingen

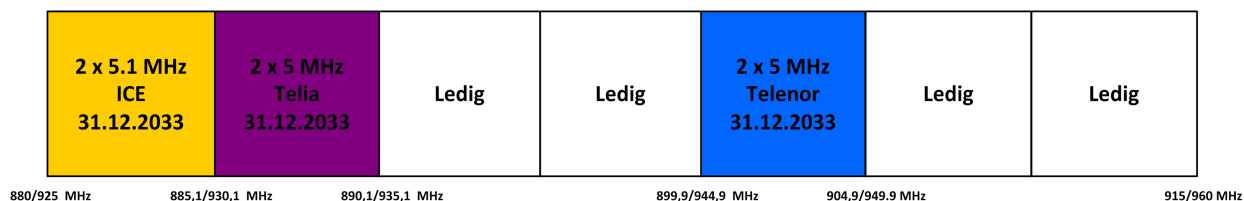
1.2.1 Innledning

Tildelingen reguleres av et overordnet rammeverk og et auksjonsregelverk. De overordnede rammene var i perioden 9. juni 2015 til 24. august 2015 gjenstand for offentlig høring, og endelige overordnede rammer ble publisert den 16. oktober 2015. Detaljert auksjonsregelverk var på høring fra 15. januar 2016 til 26. februar 2016.

1.2.2 Om det overordnede rammeverket

Rammeverket angir de overordnede reglene og omfatter blant annet regler om at de to blokkene som er tildelt Telia og Telenor, på henholdsvis 2 x 9,8 MHz og 2 x 10,1 MHz vil bli inndelt i fire blokker i auksjonen, hvor tre blokker vil være 2 x 5 MHz og én blokk vil være på 2 x 4,9 MHz. Blokkene vil bli tilbudt som generiske blokker, dvs. at budgiverne kun byr på antall blokker hvor den nærmere plasseringen i båndet ikke er bestemt.

¹ Frekvensbåndet 880-915/925-960 MHz.

Figur 2: Blokkinnndeling ved den kommende auksjonen

Det er fastsatt at minsteprisen er 140 millioner kroner per blokk. De overordnede rammene inneholder også regler om begrensninger for hvor stor beholdning én aktør kan ha (frekvenstaket) i 900 MHz-båndet og regler for hvordan auksjonen skal gjennomføres (auksjonsformat). Det er fastsatt at auksjonen skal foregå ved en åpen flerrundeauksjon (auksjonsformatet SMRA).

Rammeverket ble opprinnelig fastsatt av Samferdselsdepartementet i oktober 2015² etter en forutgående offentlig høring. I februar 2017 besluttet regjeringen³ imidlertid en justering av frekvenstaket fra 2 x 20,1 MHz til 2 x 15,1 MHz⁴ (tre blokker inkludert eventuell eksisterende frekvensbeholdning). Det er ikke gjort endringer i øvrige overordnede rammer.

1.2.3 Om fastsettelse av auksjonsregelverket

Auksjonsregelverket angir detaljerte regler for auksjonen. Nkom fremla forslag til auksjonsregler i dokumentet "900 MHz Auction - Auction Rules - Draft for consultation" til offentlig høring 15. januar 2016. Nkom fremla samtidig registreringsskjema, bankgarantiskjema og utkast til spektrumstillatelse i 900 MHz-båndet med vedlegg, til høring. Fristen for å inngi høringsinnspill var 26. februar 2016. Nkom mottok tre høringsinnspill, fra henholdsvis ICE, Telia og Telenor.

Dette dokumentet inneholder Nkoms vurderinger og kommentarer til høringsinnspillene som gjelder detaljerte regler for auksjonen. De delene av høringsinnspillene som gjelder frekvenstaket og avsetting av spektrum anses behandlet i forbindelse med prosessen knyttet til endring av frekvenstaket. Nkom vil heller ikke gi ytterligere kommentarer til foreslåtte auksjonsregler som ikke er kommentert i høringsinnspillene eller til forslag hvor det er samlet tilslutning fra høringsinstansene.

Materielle endringer i auksjonsregelverket i forhold til utkastet som var gjenstand for høring vil bli beskrevet i dette dokumentet og vil også fremgå av de endelige reglene. Språklige

² Rammeverket ble publisert 16. oktober 2015.

³ Se regjeringens pressemelding datert 24. februar 2017 og brev fra Samferdselsdepartementet til Nkom datert 24. februar 2017.

⁴ I regjeringens beslutning 24. februar 2017 er frekvenstaket justert til 2 x 15 MHz, men det presise frekvenstaket er 2 x 15,1 MHz (tre blokker).

endringer og endringer utført kun for å forenkle auksjonsreglene eller forbedre eksemplene vil ikke bli omtalt i dette dokumentet.

De endelige auksjonsreglene fremgår av dokumentet "900 MHz Auction - Auction Rules" datert 17. mars 2017. Endringer som er gjort i forhold til utkastet til auksjonsregler som var på høring, er markert i dokumentet "900 MHz Auction - Auction Rules – with tracked changes".

Endelige auksjonsregler utgjør, sammen med de overordnede rammene for tildelingen, regelverket for den kommende tildelingen av 900 MHz-båndet.

2 Høringsinnspillene og Nkoms vurdering

2.1 Innspill til de ulike trinnene i auksjonen

2.1.1 Innledning

Selve auksjonen vil foregå i en tredelt prosess. Det er som omtalt ovenfor fire blokker som skal tildeles i auksjonen. Tre av disse har en størrelse på 2 x 5 MHz, mens den fjerde er på 2 x 4,9 MHz. I første del av auksjonen ("allocation stage"), bestemmes fordelingen av antall blokker, uavhengig av blokkenes størrelse. I andre del ("block assignment stage") blir det bestemt hvem av vinnerne fra første del som får tildelt blokken på 2 x 4,9 MHz og hvem som får tildelt blokkene på 2 x 5 MHz. I den tredje delen ("frequency assignment stage") blir den konkrete innplasseringen i båndet bestemt.

Nkom har mottatt innspill som gjelder ulike deler av disse trinnene, og disse behandles i det følgende.

2.1.2 Innspill til første trinn i auksjonen – allocation stage

2.1.2.1 Informasjon til budgiver og endring av rundepriiser

Telia har anført at Nkom har satt for store begrensninger for hvilken informasjon som blir gjort tilgjengelig, og har anført at alle budgivere, etter hver auksjonsrunde, må få vite høyeste stående bud på hver av de fire frekvensblokkene, og i tillegg må den enkelte budgiver få informasjon om antall blokker budgiveren har høyeste stående bud på. Telia har også anført at Nkom ikke kan øke "rundepriisen" på en blokk dersom det i foregående runde ikke er mottatt bud på den aktuelle blokken.

Nkom har kommet til at punkt 11.2.5 i auksjonsreglene endres slik at hver budgiver etter hver runde også får informasjon om høyeste stående bud for hver blokk som det er mottatt bud på. Det fremgår imidlertid allerede av reglene i punkt 11.2.5 at hver budgiver får informasjon om antall blokker budgiveren innehar det høyeste budet på.

Når det gjelder anførselen om "rundeprisen" er auksjonsreglene utformet slik at prisen for alle blokker som det har blitt inngitt bud på, enten i den aktuelle budrunden eller en tidligere budrunde, økes med det samme inkrement i neste runde. Nkom mener at det er mest hensiktsmessig og enklere for budgiverne at inkrementet settes likt for samtlige blokker i stedet for at kan være ulike inkremitter for de ulike blokkene. På bakgrunn av dette har Nkom kommet til at denne regelen beholdes.

2.1.2.2 Final sealed-bid round i allocation stage

I auksjonsreglene punkt 5.2 og punkt 11.2.6 har Nkom foreslått å sette en regel som gir Nkom adgang til å gjennomføre første trinn i auksjonen – «allocation stage» ved en avsluttende lukket budrunde. Regelen er ment brukt kun dersom det oppstår uforutsette forhold. Nkom har også mottatt et spørsmål om dette og Nkom har publisert svaret på våre nettsider⁵. Som det også fremgår av svaret er en avsluttende lukket budrunde ment å være en sikkerhetsventil for myndigheten.

Høringsinnspillene som har kommet om dette, kritiserer regelen idet det anføres at den skaper uforutsigbarhet og usikkerhet.

Nkom har kommet til at det er grunnlag for å beholde denne regelen. Regelen vil kun komme til anvendelse dersom det skulle oppstå uforutsette og ekstraordinære omstendigheter (angitt i auksjonsreglene som "exceptional circumstances") under auksjonen og Nkom ønsker å ha en slik sikkerhetsventil i regelverket. Nkom vil foreta en grundig vurdering av om regelen skal gis anvendelse før man eventuelt vil avholde en avsluttende lukket budrunde. Nkom kan også alternativt velge andre løsninger, jf. auksjonsreglene punkt 11.1.4.

Regelen innebærer ingen endring av auksjonsformatet, som er SMRA. I dette formatet er det normalt en mulighet for en avsluttende siste runde, og det har også vært regelen ved tidligere SMRA-auksjoner i Norge, jf. for eksempel 2,6 GHz-auksjonen i 2007. Selv om en eventuell avsluttende siste runde er lukket, vil en slik budrunde være etterfølgende en eller flere åpne budrunder, og budgiverne vil derfor ha informasjon som reduserer risikoen for ineffektiv allokering.

2.1.3 Innspill til andre trinn i auksjonen – block assignment stage

Telia har anført at det andre trinnet i auksjonen bør utgå og erstattes med regler for administrativ fordeling av frekvensblokkene og innplassering i båndet.

⁵ Spørsmål og svar til auksjonen er publisert på Nkoms nettsider;
<http://www.nkom.no/teknisk/frekvensauksjoner/auksjoner/planlagte-avsluttede/auksjon-24-900-mhz>

Telias anførsler er knyttet til det faktum at én blokk er 2 x 4,9 MHz og således 2 x 0,1 MHz mindre enn de øvrige tre blokkene. Telia har skissert ulike løsninger for hvordan frekvensblokken som er tildelt ICE på 2 x 5,1 MHz kunne blitt justert slik at de fire blokkene som blir ledige kunne bli like store.

Nkom bemerker at størrelsen på blokken tildelt ICE har sammenheng med beskyttelse for interferens mot GSM-R. Nkom kan for øvrig ikke se at det er grunnlag for en endring av tildelt tillatelse til ICE eller de andre løsningene Telia har skissert.

Nkom anser ikke dette andre trinnet i auksjonen for å være verken tungvint eller komplisert. I forbindelse med høringen av de overordnede rammene for tildeling av 900 MHz-båndet ble det i flere høringsinnspill uttalt at frekvensblokken på 2 x 4,9 MHz kan ha lavere verdi eller være mindre attraktiv enn frekvensblokkene på 2 x 5 MHz. Etter høringen skrev Nkom at forskjellen mellom de ulike blokkene var så liten, at blokken på 2 x 4,9 MHz ikke burde gjøres til en egen auksjonsgjenstand.⁶ Når det gjelder selve fordelingen av blokken på 2 x 4,9 MHz, etter at de generiske blokkene er fordelt i første fase av auksjonen, mener Nkom imidlertid at dette bør avgjøres av hvordan aktørene selv verdsetter det å få tildelt en 2 x 5 MHz-blokk sammenlignet med en 2 x 4,9 MHz-blokk.

2.1.4 Innspill til tredje trinn i auksjonen – frequency assignment stage

2.1.4.1 Innledning

Eksisterende innehavere ble innplassert administrativt i frekvensbåndet etter auksjonen i 2013, og det ble tatt forbehold om endret innplassering ved tildelingen av tillatelsene som utløper 31. desember 2017. Nkom har foreslått at innplasseringen i auksjonen i utgangspunktet avgjøres etter forhandlinger mellom partene, men dersom partene ikke kommer til enighet, avgjøres innplasseringen ved budgivning. Nkom har mottatt høringsinnspill som går på forhandlingsfasen og en eventuell innplasseringsrunde.

2.1.4.2 Forhandlingsfasen

Telia har anført at en løsning med forhandlinger før en eventuell innplasseringsrunde er unødig komplisert, og at det er mer hensiktsmessig at innplassering bestemmes gjennom en administrativ beslutning fra Nkom. Telia anfører også at eksisterende innehavere må få velge å få ressurser de vinner i auksjonen plassert inntil eksisterende beholdning i frekvensbåndet eller om de vil delta i en innplasseringsauksjon.

Nkom mener at operatørene i dette tilfellet er nærmest til å avgjøre innplasseringen og det anses dermed som mest hensiktsmessig at innehaverne selv finner løsninger ved

⁶ Tildeling 900 MHz båndet – Vurdering etter høring av overordnede rammer for tildelingen, Nkom 16. oktober 2015, punkt 3.1

forhandlinger eller får anledning til å bestemme dette ved budgivning, i forhold til at Nkom administrativt skal bestemme innplassering. Nkom endrer derfor ikke muligheten for å forhandle før en eventuell budrunde om innplassering.

2.1.4.3 Innplasseringsrunde

I høringen av overordnede rammer mottok Nkom høringsinnspill som gikk ut på at eksisterende innplassering i så stor grad som mulig burde videreføres. Nkom er av den oppfatning at innplasseringen av spektrum kan endres, men uttalte⁷ etter høringen at endringene av eksisterende innehaveres innplassering, altså den innplasseringen som er gitt i tillatelsene med varighet fra 1. januar 2014, ikke skal bli større enn det som er nødvendig for å sikre sammenhengende spektrum.

I forbindelse med at forslaget til auksjonsregler ble sendt på høring, sendte Nkom også brev til de tre tillatelsesinnehaverne i 900 MHz-båndet hvor dette med innplasseringsmuligheter ble utdypet nærmere.⁸ Nkom skriver i brevet at det er vurdert at det kan oppnås andre hensiktsmessige innplasseringsløsninger dersom innplasseringene gitt i tillatelsene med varighet fra 1. januar 2014 endres i større grad eller flyttes helt i båndet. Nkom ba derfor særskilt om tillatelsesinnehavernes synspunkt på større endringer/fullstendig flytting av eksisterende innplasseringer i forbindelse med høringen.

Telia har anført at Nkom kun har anledning til å pålegge eksisterende innehavere mindre justeringer av eksisterende innplassering. Telia skriver at justeringen av eksisterende innplassering kan gjøres i den grad det er nødvendig for å sikre tildeling av sammenhengende spektrum, men at Nkom ikke kan pålegge eksisterende innehavere å gjennomføre større endringer eller fullstendig flytting i båndet. Telenor og ICE har ikke omtalt dette i sine høringsinnspill.

Slik reglene var utformet i forslaget til auksjonsregler som var på høring, kunne alternative båndplaner aktørene kunne by på i trinn tre av auksjonen føre til en mindre forskyving, men også resultere i alternativer som ville medført større endring eller fullstendig flytting i båndet for én eller flere operatører.

Nkom har kommet til at det tredje trinnet i auksjonen kan oppfattes som unødvendig kompliserende og i visse tilfeller resultere i ugunstige innplasseringsalternativer, om det ikke skulle bli enighet i forhandlingsfasen. Ved å forenkle og legge til rette for at aktørenes rekkefølge i båndet opprettholdes, vil aktørenes byrde med å endre plassering minimeres for

⁷ Se Nkoms dokument "Vurderinger etter høring av overordnede rammer for tildelingen" datert 16. oktober 2015

⁸ Brev fra Nkom 15. januar 2016, "Tildeling av 900 MHz-båndet – endringer av innplassering i båndet", til Telenor, Telia og ICE.

de fleste innplasseringsalternativene. Nkom har derfor endret reglene for fastsettelse av mulige innplasseringsalternativer i tredje trinn av auksjonen slik at det tas hensyn til dette.

2.2 Ny regel om overgangsperiode

Basert på innspill fra bransjen i prosessen rundt endring av frekvenstaket, har Nkom kommet til at vi vil innta en regel i auksjonsreglene om at det vil gjelde en overgangsperiode dersom eksisterende innehavere må flytte frekvensblokker eller mister frekvensblokker og dermed må "flytte ut" av frekvensbåndet helt eller delvis. Bakgrunnen for dette er at auksjonen vil bli gjennomført ett år senere enn opprinnelig planlagt og nokså tett opptil tidspunktet tillatelsene utløper. Det har ved tidligere tildelinger, blant annet ved tildelingen av 2 GHz-båndet i 2012 og ved tildelingen av 800 MHz, 900 MHz og 1800 MHz i 2013⁹ (heretter omtalt som multibåndauksjonen), blitt fastsatt tilsvarende overgangsperioder eller "utflyttingsperioder" for aktører som må avvikle bruk av ressurser.

En slik overgangsperiode gir aktører tid til å gjøre nødvendige endringer i nettene og/eller avvikle bruken og kompensere for reduksjon i frekvensbeholdning. En slik overgangsperiode vil også være i samsvar med Nkoms frekvensstrategi. Dersom en aktør må flytte frekvensblokker eller mister en eller flere frekvensblokker, vil aktøren bli gitt en periode frem til 1. juli 2019 for å avvikle bruken av frekvensene. Eksisterende og nye innehavere kan bli enige om en annen overgangsperiode. Dersom en aktør må gjøre mindre justeringer av plassering i frekvensbåndet, f.eks. ved at aktøren må flytte 0,1-0,2 MHz vil det ikke ble aktuelt med noen overgangsperiode. Endringen må da være gjennomført innen 1. januar 2018 med mindre eksisterende og ny innehaver blir enige om et annet tidspunkt.

Innehaver av tillatelsene i 900 MHz-båndet skal betale årlig frekvensavgift for frekvensressursene. Dersom det blir aktuelt med en slik overgangsperiode, vil den som hadde tillatelse frem til 31. desember 2017, men som får forlenget rett til å bruke frekvensene, bli avkrevd avgift for tidsrommet aktøren disponerer frekvensblokkene. Ny tillatelsesinnehaver vil bli avkrevd avgift fra frekvensblokkene blir frigitt. Frekvensene er ikke tilgjengelig for ny innehaver før alle ressursene i den aktuelle frekvensblokken er frigitt. Avregningsperiode er hel måned.

2.3 Om bankgarantiens størrelse

Telia har anført at bankgarantikravet på 420 millioner må reduseres av hensyn til krav om forholdsmessighet jf. ekomloven § 6-2 andre ledd og § 6-4 andre ledd.

⁹ Auksjon i 800 MHz-, 900 MHz- og 1800 MHz-båndene gjennomført i perioden 2. - 10. desember 2013

Nkom har endret regelen slik at bankgarantiens størrelse skal minst tilsvare summen av minsteprisen for antall blokker den enkelte budgiver ønsker å by på, og kan by på i henhold til frekvenstaket på 2 x 15,1 MHz. Endringene er tatt inn for å ta hensyn til at bankgarantien ikke skal være uforholdsmessig høy for budgivere som kun ønsker å by på én eller to frekvensblokker.

Bankgarantiens størrelse vil være bestemmende for budgivers mulige aktivitet i første runde i første trinn i auksjonen – allocation stage.

2.4 Om frekvenstillatelsen

I forbindelse med høringen ble utkast til spektrumstillatelse for 900 MHz-båndet lagt frem til kommentering. Utkastet som ble fremlagt er ikke likelydende som tillatelsene som ble tildelt etter multibåndauksjonen i 2013, men de tekniske vilkårene vil være de samme.

Nkom har mottatt innspill fra Telenor hvor det anføres at det er hensiktsmessig at nye tillatelser har lik ordlyd som tillatelsene som ble utstedt etter multibåndauksjonen i 2013. Det er særlig vist til to avsnitt i henholdsvis kapittel 3 og 4 i tillatelsene utstedt etter multibåndauksjonen som ikke er videreført i utkastet til frekvenstillatelse for 900 MHz-båndet. De to avsnittene det er vist til er disse:

"3. Tekniske lisensvilkår

Innehavere av spektrum i frekvensbåndet 880 – 960 MHz kan bli enige, på bilateralt eller multilateralt grunnlag, om mindre strenge tekniske parametere forutsatt at de fortsetter å følge de tekniske vilkår som gjelder for beskyttelse av andre tjenester, applikasjoner eller nettverk, og oppfyller sine grensekoordineringsforpliktelser."

"4. Beskyttelse av eksisterende frekvensbruk

Bruk av frekvenser, tildelt i denne tillatelsen, som påvirker tilgrensende frekvensbrukere i større grad enn det som følger av vilkårene her, krever samtykke av den eller de som berøres."

Det er gjort endringer i selve utformingen av ordlyden i utkastet til nye tillatelser for 900 MHz-båndet i forhold til ordlyden i tillatelsene fra multibåndauksjonen. Endringene skyldes at Nkom har gjennomført en generell revidering og presisering av ordlyden for alle nye spektrumstillatelser som skal utstedes fremover. Likhets hensyn tilsier at også nye tillatelser for 900 MHz-båndet får samme, oppdaterte ordlyd. Det er kun snakk om en endring av ordlyden, det materielle innholdet i tillatelsene er ment videreført.

Når det gjelder avsnittene det er vist til i de tildelte tillatelsene punkt 3 og 4, omhandler punktene henholdsvis avtaler med andre innehavere i 900 MHz-båndet og krav om samtykke fra "*tilgrensende frekvensbrukere*".

Punkt 4.2 i utkastet til nye tillatelser i 900 MHz-båndet gjelder andre frekvensbrukere som har krav på beskyttelse. I følge den nye tillatelsen er innehaver ansvarlig for at frekvensbruken ikke alvorlig reduserer kvaliteten av, forstyrrer eller gjentatte ganger avbryter en annen tillatelsesinnehavers frekvensbruk som drives i samsvar med lov, forskrift og tillatelse gitt av myndigheten etter ekomloven, og som har krav på beskyttelse. Tillatelsesinnehaver kan imidlertid inngå avtale eller innhente samtykke fra en annen tillatelsesinnehaver om en frekvensbruk som avviker fra vilkårene i frekvenstillatelsen. Nkom har lang praksis for å tillate at tillatelsesinnehavere gjør slike avtaler, og denne praksisen er ment videreført.

2.5 Innspill om årlige frekvensavgifter

Telia anfører at det ikke er anledning til å stille vilkår om frekvensavgift med mindre det kan dokumenteres at avgiften er egnet til å fremme effektiv bruk av frekvensene. Uansett mener Telia at det må fremgå klart og tydelig av frekvenstillatelsen hva frekvensavgiften vil være i tillatelsesperioden.

Når det gjelder anledningen til å stille vilkår om frekvensavgift, viser Nkom til vår vurdering etter høringen av overordnede rammer for tildelingen.¹⁰ Ekkommyndigheten arbeider fortsatt med vurderinger av de samfunnsøkonomiske effektene av frekvensavgiftene. En foreløpig vurdering tyder på at frekvensene utnyttes effektivt og at frekvensavgiftene ikke fører til ineffektiv bruk av frekvensressursene. Det vil stilles vilkår om årlig frekvensavgift i 900 MHz-tillatelsene. Dersom vurderingene gir grunnlag for endring av avgiftsreguleringen på et senere tidspunkt, vil dette måtte godkjennes av Samferdselsdepartementet.

Nkom viser videre til at det er kjent hvordan frekvensavgiften blir fastsatt. Avgiftene blir fastsatt av Stortinget for hvert år, og vil derfor kunne variere noe. Siden 2008 har avgiftene vært omtrent uforandret, med unntak av en årlig inflasjonsjustering. Størrelsen på frekvensavgiften for en 2 x 5 MHz-blokk i 900 MHz-båndet for 2017 er omtalt i auksjonsreglene punkt 4.4.

¹⁰ Tildeling 900 MHz båndet – Vurdering etter høring av overordnede rammer for tildelingen, Nkom 16. oktober 2015, punkt 7.3